

ПРЕДСТАВНИК
УПОВНОВАЖЕНОГО
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

REPRESENTATIVE
OF THE UKRAINIAN
PARLIAMENT COMMISSIONER
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203
Fax.: (+380 44) 226 3427
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.
Kyiv, 01008, Ukraine

№ д.1.1/7-ЦЗ301830.17/29-36

«24» листопада 2017 р.

Щербатій Г.С.
Щербатому М.Ф.
Щербатій Н.М.
Щербатій А.В.
[foi+request-27089-64620182@
dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-27089-64620182@dostup.pravda.com.ua)

Шановні запитувачі!

У відповідь на вашу скаргу від 24.10.2017 р. електронною поштою до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо порушення вашого права на звернення Президентом України при розгляді Вашої скарги від 07.04.2017 р. (“Скарга № 10с17 про навмисне винищення українського народу державною владою України”) повідомляємо наступне.

Насамперед інформуємо, що зазначену скаргу зареєстровано 24.10.2017 р. № ЦЗ301830.17/29. Сканована копія скарги додається.

Разом з тим роз’яснюємо, що правові засади діяльності Уповноваженого з прав людини визначені Законом України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”.

Відповідно до статті 16 цього Закону підставами для провадження справ та призначення перевірок є відомості про порушення прав і свобод людини і громадянина, які Уповноважений з прав людини отримує за зверненнями громадян України, іноземців, осіб без громадянства чи їх представників, зверненнями народних депутатів України.

Разом з тим, Уповноважений з прав людини приймає та розглядає звернення відповідно до Закону України “Про звернення громадян”.

Відповідно до статті 5 Закону України “Про звернення громадян” письмове звернення надсилається поштою або передається громадянином до відповідного органу, установи особисто чи через уповноважену ним особу, повноваження якої оформлені відповідно до законодавства. Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв’язку (електронне звернення).

Отже, електронне звернення є різновидом письмового звернення.

У письмовому зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати. В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при направленні електронного звернення не вимагається.

Водночас зазначаємо, що відсутність вимоги щодо застосування електронного цифрового підпису не означає, що електронне звернення громадянина не має бути підписано ним.

Виходячи з положень статті 5 Закону, слід дійти висновку, що з метою дотримання вимог, які висуваються до електронного звернення як різновиду письмового, при його направленні заявник має долучати до нього фото- або сканкопію свого звернення, засвідченого його особистим підписом.

Принагідно зауважуємо, що відповідно до визначення Академічного тлумачного словника підпис це – прізвище або ініціали, написані власноручно під текстом, малюнком, картиною і т. ін., як свідчення авторства або підтвердження чого-небудь.

На підставі статті 8 Закону України “Про звернення громадян” письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і розгляду не підлягає.

При цьому звертаємо увагу, що згідно зі статтею 3 Закону України “Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні” місце проживання – житло, розташоване на території адміністративно-територіальної одиниці, в якому особа проживає, а також спеціалізовані соціальні установи, заклади соціального обслуговування та соціального захисту, військові частини.

Отже, електронне звернення повинно відповідати вимогам статті 5 Закону України “Про звернення громадян” та містити підпис заявника (заявників). Електронне звернення може бути виготовлене за допомогою оргтехніки у вигляді сканованої копії чи фотокопії.

Скарга від 24.10.2017 р., що надійшла до Уповноваженого з прав людини, вами не підписана, у ній також не зазначено адреси вашого місця проживання, а отже розгляду вона не підлягає.

Разом з тим, за викладеними у вашій скарзі фактами порушення вашого права на звернення Президентом України, використовуючи право відкриття проваджень за власною ініціативою та з метою здійснення контролю за дотриманням цим органом законодавства про звернення, відповідно до статті 17 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” відкрито провадження.

Водночас зауважимо, що отримати інформацію про результати згаданого провадження Уповноваженого з прав людини ви можете, подавши до Секретаріату Уповноваженого з прав людини відповідне письмове

звернення, оформлене згідно з вимогами статті 5 Закону України “Про звернення громадян” та статті 16 Закону України “Про захист персональних даних”.

Враховуючи вимоги вашої скарги щодо забезпечення при її розгляді ваших прав, гарантованих статтею 18 Закону України “Про звернення громадян”, зокрема й щодо її розгляду за вашої участі, зазначаємо, що реалізувати свої відповідні права ви можете, звернувшись безпосередньо до Секретаріату Уповноваженого з прав людини через громадську приймальню Секретаріату (адреса: вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008). Графік роботи приймальні: пн. – чт. з 9.30 до 17.30; пт. з 9.30 до 16.00. Обідня перерва з 13.00 до 14.00. Сб., нед. – вихідний. Водночас дата та час вашого візиту може бути узгоджена за номером телефону (044) 253-10-53 (конт. особа: Кошман Олена Михайлівна).

У разі, якщо упродовж терміну здійснення провадження з порушеного вами у скарзі від 24.10.2017 р. питання вами не будуть вжиті заходи для забезпечення реалізації вашого права, зокрема на розгляд скарги у вашій присутності, вона буде розглянута виключно на підставі матеріалів провадження та наведених вами у скарзі аргументів.

Водночас зауважимо, що обов’язку органів державної влади здійснювати розгляд скарг в присутності заявника за місцем його проживання законодавством не передбачено.

Щодо вашої вимоги забезпечення адвокатом для представлення ваших інтересів в органах державної влади зауважимо, що Законом України “Про безоплатну правову допомогу” передбачена можливість отримання певними категоріями осіб безоплатної вторинної правової допомоги, яка включає, зокрема, захист від обвинувачення; здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру.

Відповідно до статті 14 цього Закону правом на отримання такої допомоги безоплатно наділені, у тому числі, особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо їхній середньомісячний сукупний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, а також інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб.

Отже, у разі відповідності вищезазначеним вимогам, з метою отримання, за наявності такої необхідності, допомоги відповідно до Закону України “Про безоплатну правову допомогу” громадяни вправі звернутись до місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Як вбачається із вашої скарги, зазначеним правом ви скористалися та звернулися до Вінницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Про прийняті рішення цього Центру щодо надання вам такої допомоги доцільно звернутися безпосередньо до згаданого центру, що знаходиться за адресою: вул. Порики, 29, м. Вінниця, 21021,

контактний телефон (0432) 56-01-80. Додаткову інформацію про порядок та умови надання зазначеної допомоги ви можете отримати також електронною поштою: vinnytsya1.vinnytsya@legalaid.vn.ua або за єдиним телефонним номером системи безоплатної правової допомоги: 0-800-213-103.

Також зауважимо, що відповідно до Закону України “Про безоплатну правову допомогу” рішення Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про відмову в наданні безоплатної вторинної правової допомоги можуть бути оскаржені в установленому законом порядку до суду.

Дії та бездіяльність посадових і службових осіб, які порушують порядок та строки розгляду звернень про надання безоплатної правової допомоги, надання неякісної правової допомоги можуть бути оскаржені в установленому законом порядку до суду та в адміністративному порядку.

Водночас стосовно порушеного у скарзі питання вчинення корупційних правопорушень роз’яснюємо, що згідно зі статтею 17 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” Уповноважений приймає та розглядає звернення громадян України, іноземців, осіб без громадянства або осіб, які діють в їхніх інтересах, відповідно до Закону України “Про звернення громадян”.

Відповідно ж до статті 12 останнього дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений кримінальним процесуальним, цивільно-процесуальним, трудовим законодавством, законодавством про захист економічної конкуренції, законами України “Про судоустрій і статус суддів” та “Про доступ до судових рішень”, Кодексом адміністративного судочинства України, законами України “Про засади запобігання і протидії корупції”, “Про виконавче провадження”.

Разом з тим зауважимо, що Законом України “Про запобігання корупції”, що визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень, визначено, що спеціально уповноваженим суб’єктами у сфері протидії корупції є органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Додаток: на 18 арк.

**З повагою
Представник Уповноваженого з питань
дотримання соціально-економічних
та гуманітарних прав**

Д.О. Лях